

GENERÁLNA PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
ODBOR LEGISLATÍVY, STRATÉGIE a ÚSTAVNÉHO PRÁVA
oddelenie stratégie a analytických činností
ŠTÚROVA UL. 2, 812 85 BRATISLAVA 1

Gsa/4 1/22/1000 – 16

Bratislava *df*. februára 2023

Opatrenie

Generálny prokurátor Slovenskej republiky vo veci stanoviska z 21. augusta 1995 sp. zn. III Gn 6015/1995 k určovaniu príslušnosti prokurátora na výkon dozoru nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní (stanovisko s por. č. 4/1995), takto

rozhodol:

Podľa § 10 ods. 2 zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 153/2001 Z. z.“)

sa zrušuje

písomné stanovisko z 21. augusta 1995 sp. zn. III Gn 6015/1995 k určovaniu príslušnosti prokurátora na výkon dozoru nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní (stanovisko s por. č. 4/1995) a jeho záväznosť pre prokurátorov, právnych čakatel'ov prokuratúry a asistentov prokurátorov na účely aplikačnej praxe.

Opatrenie neobsahuje odôvodnenie, pretože zákon č. 153/2001 Z. z. výslovne neustanovuje túto časť rozhodnutia ako obligatórnu (ide o rozhodnutie technicko-organizačnej povahy podľa § 10 ods. 18 Trestného poriadku per analogiam).

Opatrenie má charakter konštitutívneho individuálneho právneho aktu s účinkami ex nunc.

M. Žilinka

Dr. h. c. JUDr. Maroš Žilinka, PhD.
generálny prokurátor Slovenskej republiky

§ 16 Tr.por.
§ 17 Tr.por.
§ 18 Tr.por.
§ 20 Tr.por.
§ 21 Tr.por.
§ 22 Tr.por.
§ 3 ods. 2 ZOP

S t a n o v i s k o č. 4/95

generálneho prokurátora SR podľa § 33 ods. 2 Zákona o
prokuratúre k určovaniu príslušnosti prokurátora na výkon
dozoru nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní

1/ Príslušnosť prokurátora na výkon dozoru nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní sa odvodzuje od ustanovení § 16 až § 22 Trestného poriadku per analógiám, bez ohľadu na to, ktorý vyšetrovateľ alebo policajný orgán prípravné konanie vykonáva.

2/ Oprávnenie nadriadeného prokurátora podľa § 3 ods. 2 Zákona o prokuratúre vykonávať jednotlivé úkony prokurátorov jemu podriadených, nie je ustanovením v bode 1 dotknuté. Nadriadený prokurátor, ak toto oprávnenie využije, je však vždy povinný aj spracovať a podať, ak sú na to podľa § 176 ods. 1 Trestného poriadku splnené podmienky, obžalobu príslušnému súdu.

3/ Pokyn riaditeľa trestného odboru Generálnej prokuratúry SR sp.zn. III Spr 195/94 z 15. novembra 1994 na zabezpečenie jednotného postupu pri určovaní vecnej príslušnosti na výkon dozoru prokurátora vo veciach, v ktorých podľa § 17 Trestného poriadku s poukazom na § 2 zákona č. 249/1994 Z.z. koná v prvom stupni krajský súd, z r u š u j e m.

Podľa § 174 ods. 1 Trestného poriadku dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní vykonáva prokurátor.

Trestný poriadok v tomto, ale ani v iných svojich ustanoveniach neobsahuje pravidlá pre určenie vecnej (funkčnej) a miestnej príslušnosti na výkon dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní.

Pravidlá pre určenie príslušnosti obsahuje v ustanoveniach § 16 až § 22, ale len vo vzťahu k súdom.

Podľa § 16 Trestného poriadku konanie v prvom stupni vykonáva, ak tento zákon neustanovuje niečo iné, okresný súd.

Podľa § 17 Trestného poriadku krajský súd vykonáva v prvom stupni konanie o trestných činoch, pokiaľ na ne zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého dolná hranica je najmenej osem rokov alebo pokiaľ za ne možno uložiť výnimočný trest. O trestnom čine teroru, záškodníctva, sabotáže, skrátania dane podľa § 148 ods. 5 Trestného zákona, o trestných činoch uvedených v osobitnom zákone a o trestnom čine podľa zákona na ochranu mieru koná v prvom stupni krajský súd aj vtedy, ak je dolná hranica trestu nižšia.

V trestnom práve procesnom je použitie analógie, pokiaľ to povaha alebo obsah konkrétneho ustanovenia Trestného poriadku ne vylučuje, v zásade prípustné. Preto sa vecná i miestna príslušnosť na výkon dozoru nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní analogicky odvodzuje od ustanovení § 16 až § 18 Trestného poriadku.

Pretože ingerencia policajných orgánov v prípravnom konaní je značne obmedzená tak závažnosťou trestných činov, o ktorých môžu konať prípravné konanie pred začatím trestného stíhania

(§ 158 ods. 4 Tr.por. § a napokon výlučnou právomocou vyšetrovateľov Policajného zboru vykonávať v týchto veciach vyšetrovanie, t.j. prípravné konanie po začatí trestného stíhania (§ 161 Tr.por.) na výkon dozoru nad zachovávaním zákonnosti nimi vykonávaného prípravného konania bude vždy vecne (funkčne) príslušný okresný alebo jemu na roveň postavený prokurátor (§ 2 ods. 5 Tr. por.). Tu sa bude vecná (funkčná) príslušnosť prokurátora na výkon dozoru prekrývať s vecnou (funkčnou) príslušnosťou policajných orgánov.

Iná situácia vznikne vo vzťahu k vyšetrovateľom, a to tak pokiaľ ide o nimi vykonávané prípravné konanie pred začatím trestného konania, ako aj pokiaľ ide o vyšetrovanie - prípravné konanie po začatí trestného stíhania.

Riaditeľ trestného odboru Generálnej prokuratúry SR na zabezpečenie jednotného postupu pri určovaní vecnej príslušnosti na výkon dozoru prokurátora v prípravnom konaní vo veciach, v ktorých podľa § 17 Tr.por. s poukazom na § 2 zákona č. 249/1994 Z.z. o legalizácii príjmov z najzávažnejších, najmä organizovaných foriem trestnej činnosti a o zmenách niektorých ďalších zákonov v prvom stupni koná krajský súd, svojim pokynom sp.zn. III Spr 195/94 z 15. novembra 1994, v nadväznosti na pokyn riaditeľa bývalého Úradu vyšetrovania Policajného zboru MV SR č. VP-1117/1994 z 3. novembra 1994, ustanovil také pravidlá pre určovanie vecnej (funkčnej) príslušnosti na výkon dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní vykonávanom vyšetrovateľmi Policajného zboru, ktoré odvodzujú túto príslušnosť nie priamo od ustanovení § 16 a § 17 Trestného poriadku, ale sprostredkované, od príslušnosti vyšetrovateľa.

Tento spôsob odporuje metóde určovania príslušnosti prokurátora na výkon dozoru nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní uvedenej v bode 1 toho stanoviska, keď uvedenú príslušnosť neodvodzuje priamo od ustanovení § 16 a § 17 Trestného poriadku (per analógiám), ale odvodzuje ju od

príslušnosti vyšetrovateľa, ktorá sa contra legem od znenia ustanovení § 16 a § 17 Trestného poriadku odklášala. Takýto prístup zastiera zmysel a poslanie dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní. Preto bolo nutné pokyn riaditeľa trestného odboru Generálnej prokuratúry SR sp.zj. III Spr 195/94 z 15. novembra 1994 zrušiť.

Pre uplatnenie podstaty a cieľa dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní je na mieste príslušnosť prokurátora na výkon dozoru nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní odvodzovať od ustanovení § 16 až 22 Trestného poriadku per analógiám, bez ohľadu na to, ktorý vyšetrovateľ alebo policajný orgán prípravné konanie vykonáva.

Podľa § 16 Trestného poriadku per analógiám je potom vecne (funkčne) príslušným na vykonávanie dozoru nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní okresný alebo iný jemu na roveň postavený prokurátor (§ 12 ods. 5 Tr.por.), pokiaľ Trestný poriadok neustanovuje niečo iné. Niečo iné ustanovuje § 17.

Podľa § 17 Trestného poriadku per analógiám je krajský alebo iný jemu na roveň postavený prokurátor (§ 12 ods. 5 Tr.por.) vecne (funkčne) príslušným na vykonávanie dozoru nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní, ak ide o prípravné konanie o trestných činoch, na ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého dolná hranica trestnej sadzby je najmenej osem rokov alebo pokiaľ za ne možno uložiť výnimočný trest. Nad zákonnosťou prípravného konania konaného o trestnom čine teroru, záškodníctva, sabotáže, skrátene dane podľa § 148 ods. 5 Trestného zákona a o trestných činoch uvedených v osobitnom zákone je krajský alebo iný jemu na roveň postavený prokurátor (§ 12 ods. 5 Tr.por.) vecne (funkčne) príslušný vykonávať dozor i vtedy, ak je dolná hranica trestu odňatia slobody nižšia.

Takto treba určovať nielen vecnú (funkčnú) príslušnosť, ale aj miestnu príslušnosť prokurátora na výkon dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní (§ 18), príslušnosť na spoločné konanie (§ 20, § 21) i príslušnosť niekoľkých prokurátorov (§ 22 Tr.por. per analógiám).

Otázkou zostáva, ako zosúladiť príslušnosť vyšetrovateľov a policajných orgánov na vykonávanie prípravného konania s príslušnosťou prokurátora na výkon dozoru nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní, ak sa príslušnosť vyšetrovateľa (prípadne policajného orgánu) bude odklášať od ustanovení § 16 a nasl. Trestného poriadku a teda od pravidiel, ktorými určuje svoju príslušnosť prokurátor.

Toto stanovisko automaticky neruší pokyn riaditeľa bývalého Úradu vyšetrovania Policajného zboru MV SR č. VP-1117/1994 z 3. novembra 1994 a vyšetrovateľa krajských úradov vyšetrovania PZ (a Mestského úradu vyšetrovania PZ v Bratislave) na jeho podklade naďalej vyšetrojú všetky trestné činy policajtov a namiesto všetkých trestných činov, ktoré sú

uvedené v § 2 ods. 2 zákona č. 249/1994 Z.z., budú vykonávať prípravné konanie len u tých z nich, u ktorých budú zistené skutočnosti nasvedčovať, že boli spáchané organizovanou skupinou - najmenej tromi osobami, je tu dostatočne odôvodnený záver, že ho spáchala určitá osoba a je dôvod na postup podľa § 160 ods. 1 Tr.por., alebo ak už bolo vznesené obvinenie.

Inštrukcia pre vyšetrovanie umožňuje riaditeľovi krajského úradu vyšetrovania rozhodnúť o tom, že vyšetrovanie niektorej veci, aj keby podľa § 16 a § 17 Trestného poriadku per analógiám patrilo do vecnej (funkčnej) príslušnosti okresného úradu vyšetrovania PZ, bude vykonávať vyšetrovateľ krajského úradu vyšetrovania PZ.

V takýchto prípadoch sa bude líšiť príslušnosť na vyšetrovanie od príslušnosti prokurátora na výkon dozoru nad zachovávaním zákonnosti nad vyšetrovaním.

Aj v prípadoch, že vyšetrovanie trestného činu, ktorý inak podľa § 16 Tr.por. per analógiám patrí do vecnej (funkčnej) príslušnosti okresného (obvodného) úradu vyšetrovania PZ, vykonáva vyšetrovateľ krajského (mestského) úradu vyšetrovania PZ, dozor nad zákonnosťou vyšetrovania bude vykonávať okresný (obvodný) prokurátor. Naopak, ak by sa vyskytol prípad, že by vyšetrovanie trestného činu, ktorý podľa § 17 Tr.por. per analógiám patrí do vecnej (funkčnej) príslušnosti krajského (mestského) úradu vyšetrovania PZ, vykonával vyšetrovateľ okresného (obvodného) úradu vyšetrovania PZ, dozor nad zákonnosťou vyšetrovania bude i tak vykonávať krajský (mestský) prokurátor.

Zásada, že príslušnosť prokurátora na výkon dozoru nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní sa priamo odvodzuje od ustanovení § 16 až § 22 Trestného poriadku per analógiám, bez ohľadu na to, ktorý vyšetrovateľ alebo policajný orgán prípravné konanie vykonáva, však neznamená popretie zákonného oprávnenia nadriadeného prokurátora podľa § 3 ods. 2 Zákona o prokuratúre vykonávať jednotlivé úkony prokurátorov jemu podriadených. Preto nadriadený krajský prokurátor môže kedykoľvek namiesto podriadeného okresného prokurátora vykonať dozor nad zachovávaním zákonnosti vyšetrovania trestného činu, ktorý inak podľa § 16 Tr.por. per analógiám patrí do vecnej (funkčnej) príslušnosti okresného prokurátora. Môže tak postupovať napríklad preto, že prípravné konanie vykonáva vyšetrovateľ krajského úradu vyšetrovania PZ. Krajský prokurátor vždy však potom musí aj spracovať a podať, ak sú na to podľa § 176 ods. 1 Trestného poriadku splnené podmienky, príslušnému okresnému (obvodnému) súdu obžalobu. Je tiež povinný zastupovať podanú obžalobu pred súdom. Len výnimočne, ak pôjde o celkom jednoduchú a dôkazne, skutkovo a právne nenáročnú vec, môže uložiť príslušnému podriadenému prokurátorovi, aby obžalobu v konaní pred súdom zastupoval on. V prípade, že podriadený prokurátor bude považovať podanie obžaloby za nedôvodné, musí ju na súde zastupovať krajský prokurátor. Naopak, nadriadený krajský prokurátor môže vo veci, v ktorej inak vykonáva dozor nad zákonnosťou vyšetrovania, ak ide o vec, ktorá inak podľa § 17 Tr.por. per

- analógiám patrí do vecnej (funkčnej) príslušnosti krajského úradu vyšetrovania PZ, ale prípravné konanie v nej vykonáva vyšetrovateľ okresného úradu vyšetrovania PZ, poveriť vykonaním jednotlivých úkonov prokurátorského dozoru podriadeného okresného prokurátora. Obžalobu však musí vždy podať na príslušnom krajskom súde krajský prokurátor, ktorý ju bude aj zastupovať v konaní pred týmto súdom.

Bratislava 21.augusta 1995

Generálny prokurátor
Slovenskej republiky
JUDr.Michal Valo,CSc.,v.r.